

ความหมาย

“ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม” หรือที่ภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Conflict of Interests” (COI) หมายถึง

สถานการณ์ หรือการกระทำที่บุคคลไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท หรือผู้บริหาร มีผลประโยชน์ส่วนตัวมากจนมีผลต่อการตัดสินใจ หรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของส่วนรวม กล่าวคือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของตนอันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองหรือพวกพ้องมากกว่าประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งการกระทำนั้นอาจจะเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนา ซึ่งมีรูปแบบที่หลากหลาย จนกระทั่งกลายเป็นสิ่งที่ปฏิบัติกันทั่วไปโดยไม่เห็นว่าเป็นความผิด เช่น การรับสินบน การจ่ายเงินใต้โต๊ะ การจ่ายเงินตอบแทนเพื่อให้ตนเองได้เลื่อนตำแหน่ง ตัวอย่างมีพบเห็นได้มากในสังคม ส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากการยึดผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ผลเสียจึงเกิดขึ้นกับประเทศชาติ แบบนี้เป็นการกระทำผิดทางจริยธรรมและจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ แต่กลับตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้องเป็นหลัก

นอกจากนี้ คำที่มักจะได้ยินบ่อย ๆ ของกรณีความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมคือ “การคอร์รัปชันเชิงนโยบาย” ซึ่งหมายถึง การกำหนดระเบียบหรือนโยบายต่าง ๆ โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งดูเหมือนว่าถูกต้องตามกฎหมาย แต่แท้จริงแล้วนโยบายเหล่านั้นเอื้อประโยชน์ต่อตนเองและพวกพ้อง ส่งผลให้เกิดการผูกขาด และทำให้ประชาชนไม่ได้รับประโยชน์สูงสุด หรืออีกนัยหนึ่ง คือ “กรณีที่บุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมีประโยชน์ได้เสียอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจเป็นประโยชน์ในแง่ของทรัพย์สินเงินทองอำนาจบารมีของตนเอง หรืออาจรวมถึงประโยชน์อื่นที่นอกเหนือไปกว่าทรัพย์สินเงินทอง ทำให้การตัดสินใจในการดำเนินงานเพื่อประโยชน์สาธารณะไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นกลางหรือยุติธรรม”

ปัจจัย ๓ ประการที่ทำให้เกิดความขัดแย้งกัน ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม

- บุคคลดำรงตำแหน่งของรัฐที่ต้องรับผิดชอบต่อประชาชน
- เกิดภาวะผลประโยชน์ส่วนตนเข้ามาแทรกแซงการตัดสินใจหรือการใช้ดุลยพินิจ
- เกิดการตัดสินใจเพื่อประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม

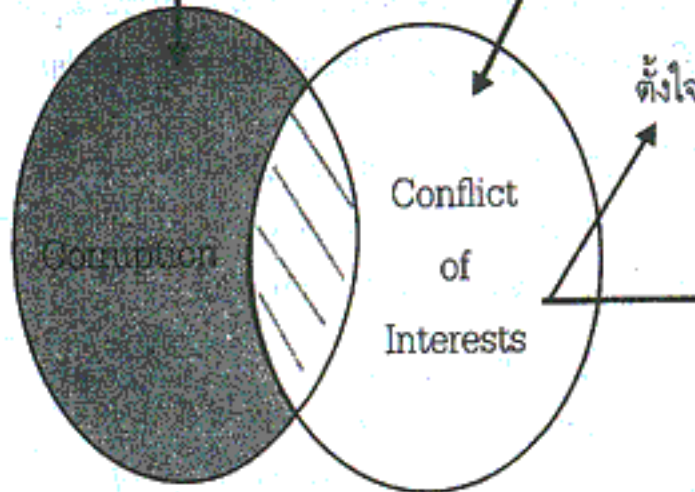

การเปรียบเทียบระหว่างความขัดแย้งอันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม (COI) กับคอร์รัปชัน

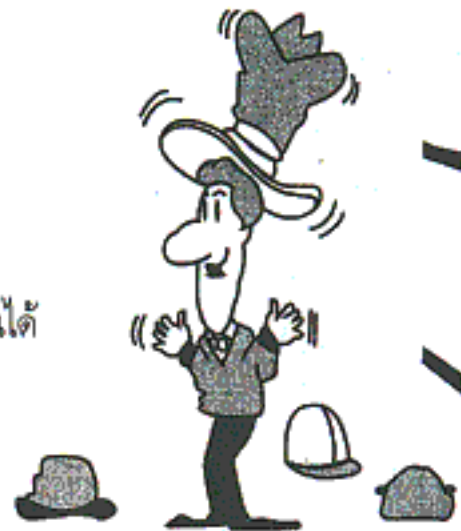
เพื่อให้เราเข้าใจและสามารถแยกแยะประเภท รวมถึงวิธีการป้องกันไม่ให้เกิดตัวเองและบุคคลใกล้ชิดเข้าไปเกี่ยวข้อง จึงขอทำความเข้าใจเชิงเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างระหว่าง “คอร์รัปชัน” หรือการทุจริตประพฤตินิยมชอบกับ “ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม” ดังแสดงด้วยภาพต่อไปนี้

เจ้าหน้าที่มีบทบาทเดียว

เจ้าหน้าที่มี ๒ บทบาท

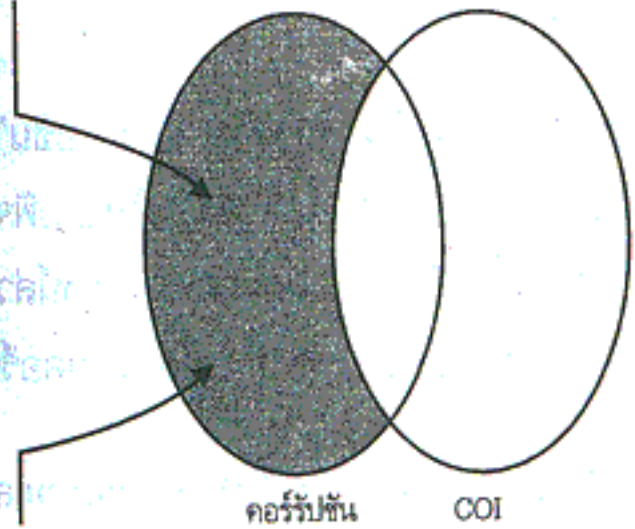

ดูเสมือนมีส่วนร่วมได้ ส่วนเสีย

ตัวอย่างคอร์รัปชัน

เจ้าหน้าที่เรียกสินบนจากนักธุรกิจ/ประชาชน ที่ทำผิดกฎหมายเพื่อไม่ให้ถูกปรับ

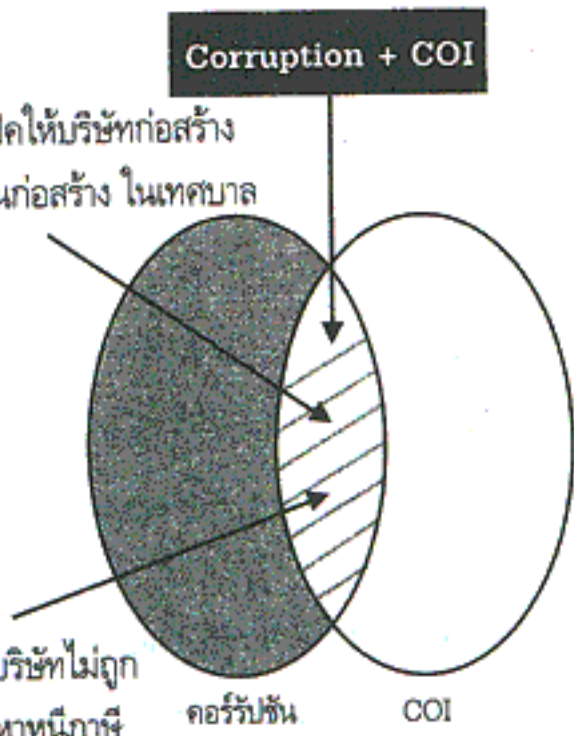

เจ้าหน้าที่เรียกสินบนจากการกำหนดสเปค เพื่อให้บริษัทแห่งหนึ่งชนะประมูล

ตัวอย่างคอร์รัปชันที่เกิดจาก COI

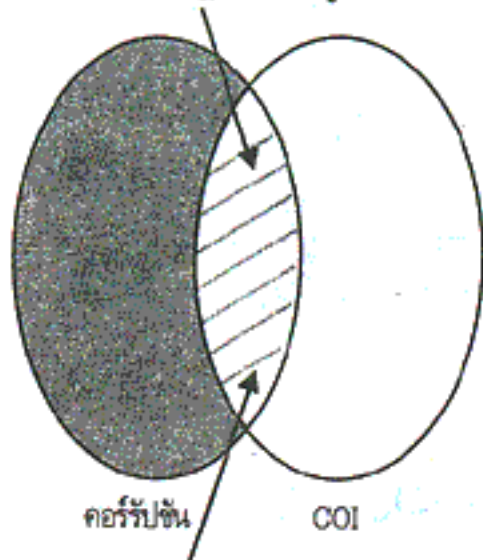
นายเทศมนตรีกำหนดสเปคให้บริษัทก่อสร้างของตนชนะการประกวดงานก่อสร้าง ในเทศบาลที่ตนบริหารงานอยู่

ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ช่วยให้บริษัทไม่ถูกลงโทษจากความผิดในข้อหาหนีภาษี เนื่องจากเป็นบริษัทของภรรยา

ตัวอย่าง COI ที่เกิดจากนโยบาย

คอร์รัปชันเงินนโยบาย (Corruption + COI) :
 นักการเมืองใช้อิทธิพลกำหนดกฎหมายเพื่อให้
 พรรคพวกที่ทำผิดกฎหมายไม่ถูกลงโทษ

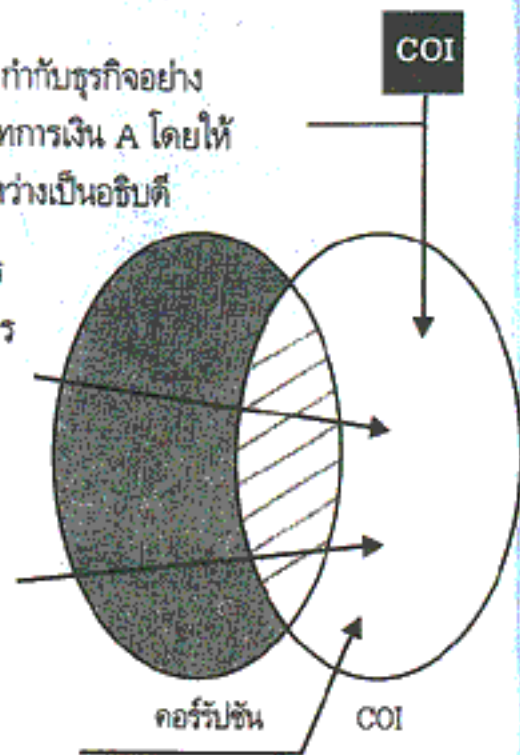

รัฐมนตรีกำหนดนโยบายที่เอื้อประโยชน์
 ต่อธุรกิจของครอบครัวและพรรคพวก

ตัวอย่าง COI แบบแท้จริง

บริษัทก่อสร้างของนายกเทศมนตรีชนะการประมูลงานในเทศบาลที่
 นายกฯ บริหารแต่การประมูลเป็นไปอย่างเที่ยงธรรมและโปร่งใส

- อธิบดีกรมกำกับธุรกิจการเงินทำหน้าที่กำกับธุรกิจอย่าง
 ซื่อสัตย์ หลังเกษียณไปทำงานกับบริษัทการเงิน A โดยให้
 ข้อมูลสำคัญทางราชการที่ตนทราบระหว่างเป็นอธิบดี
- ผู้บริหารบริษัทยักษ์ใหญ่เป็นกรรมการ
 ควบคุมธุรกิจขนาดใหญ่ หรือกรรมการ
 ที่ให้สิทธิพิเศษแก่ธุรกิจที่ตนเกี่ยวข้อง
- กรรมการพิจารณาตัดสิน "โครงการ"
 หรือ "ความผิดของบุคคล" ตามใบสั่ง
 ของการเมืองเพราะเกรงถูกโยกย้าย/
 หวังได้ตำแหน่งหน้าที่
- นักการเมืองพรรครัฐบาลเป็นเจ้าของ
 กิจการ X ขอให้กรรมการตั้งค่าธรรมเนียม
 กีดกันสินค้านำเข้าที่เป็นคู่แข่ง

มาถึงตรงนี้ เราคงพอจะเห็นภาพว่า การทุจริตมีหลายระดับ ในระดับที่สูงสุดคือ "คอร์รัปชัน" ส่วน
 "ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม" ถือว่าเป็นความผิดระดับต้น เมื่อพิจารณา
 ให้ดีจะเห็นว่า การคอร์รัปชันอาจไม่ใช่ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม
 แต่ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นต้นเหตุพื้นฐานของการคอร์รัปชัน

หากพิจารณาให้ดีจะพบว่า การคอร์รัปชันอาจไม่ได้เป็นความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ
 ผลประโยชน์ส่วนรวม แต่เมื่อมีพฤติกรรมของความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ
 ผลประโยชน์ส่วนรวมเกิดขึ้น ก็จะนำไปสู่การคอร์รัปชันได้

รูปแบบของความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน

และผลประโยชน์ส่วนรวมที่พบเห็นบ่อย ๆ

เนื่องจากอาชีพข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องให้บริการสาธารณะเป็นภารกิจที่ต้องพบปะกับผู้คนหลากหลายวาระและโอกาส การปฏิบัติงานจึงอาจจะมีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐจึงต้องมีจิตสำนึกในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนอยู่เสมอ มิฉะนั้นแล้ว อาจมีพฤติกรรมเข้าข่ายความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ดังตัวอย่างของพฤติกรรมต่อไปนี้

การรับของขวัญ/รับผลประโยชน์

การรับของขวัญและความสะดวกสบายที่เกินความเหมาะสม อาจส่งผลต่อบุคคลในการปฏิบัติงานในหน้าที่ การรับของขวัญมีในหลายรูปแบบ เช่น การลดราคาของที่ซื้อ การมอบตั๋วหนัง ตั๋วพาหนะเดินทาง การเลี้ยงอาหารอย่างฟุ่มเฟือย ตลอดจนให้ความบันเทิงในรูปแบบต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อผู้รับของขวัญ และทำให้เจ้าหน้าที่ตัดสินใจเอนเอียงในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ให้ของขวัญนั้น

ตัวอย่างเช่น

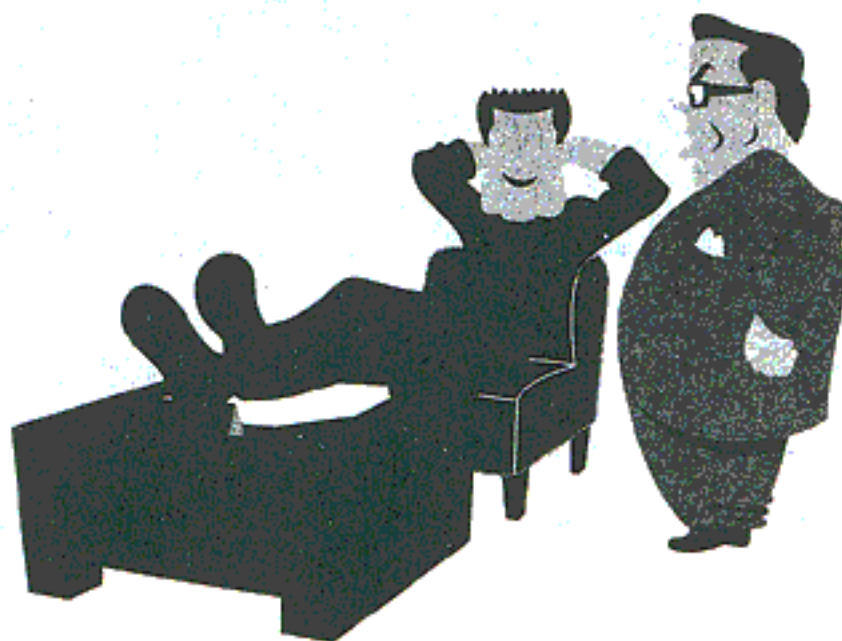
- บริษัทแห่งหนึ่งให้ของขวัญเป็นทองคำมูลค่า ๑๐ บาท แก่เจ้าหน้าที่ในปีที่ผ่านมา และปีนี้เจ้าหน้าที่เร่งรัดคืนภาษีให้กับบริษัทนั้นเป็นพิเศษ โดยลัดคิวให้ก่อนบริษัทอื่น ๆ เพราะคาดว่าจะได้รับของขวัญอีก
- เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับชุดไม้กอล์ฟจากผู้บริหารของบริษัทเอกชน เมื่อต้องทำงานที่เกี่ยวข้องกับบริษัทเอกชนแห่งนั้น ก็ช่วยเหลือให้บริษัทนั้นได้รับสัมปทาน เนื่องจากรู้สึกว่าจะตอบแทนที่เคยได้รับของขวัญมา
- เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับของขวัญจากผู้บริหารของบริษัทเอกชน จึงช่วยเหลือลูกของผู้บริหารคนนั้นให้ได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น

การทำธุรกิจกับตัวเอง (Self dealing)

การทำธุรกิจกับตัวเองคือ การหาประโยชน์ให้กับตนเอง ครอบครัว หรือพวกพ้องจากตำแหน่งหน้าที่ เป็นการใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อตนเอง

ตัวอย่างเช่น

- เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจหน้าที่ทำให้บริษัทตนเองหรือบริษัทของครอบครัวได้งานรับเหมาจากรัฐ หรือ ฝากลูกหลานเข้าทำงาน
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดซื้อจัดจ้างทำสัญญาให้หน่วยงานต้นสังกัดซื้อคอมพิวเตอร์สำนักงาน (PC) จำนวน ๒๐๐ เครื่อง จากบริษัทของครอบครัวตนเอง
- การจัดจ้างบริษัทของภรรยาซึ่งดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ให้เป็นผู้ซ่อมบำรุง (Maintenance) ระบบคอมพิวเตอร์ให้กับหน่วยงานต้นสังกัด
- อธิบดีใช้อำนาจให้หน่วยงานในสังกัดซื้อที่ดินของครอบครัวหรือพวกพ้องในการสร้างสำนักงานแห่งใหม่

นอกจากนี้ยังมีกรณีตัวอย่างอื่น ๆ ที่เกิดในรูปแบบเดียวกัน ได้แก่

- สมาชิกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียในฐานะผู้รับมอบอำนาจจากบริษัทห้างร้านในการยื่นขอประกวดราคา
- สมาชิกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นบุคคลร่วมเจรจาใกล้เคียงในฐานะตัวแทนบริษัทห้างร้านในกรณีงานจ้างเหมามีปัญหา
- ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นหาประโยชน์ให้แก่ตนเองจากการเก็งกำไรจากราคาที่ดิน ทั้งในรูปแบบของการใช้ข้อมูลภายในไปซื้อที่ดินไว้ก่อน หรืออาจเป็นในรูปแบบที่กำหนดให้ตั้งโครงการในพื้นที่ที่ดินเอง มีที่ดินอยู่ เพื่อจะได้ขายที่ดินของตนเองให้แก่รัฐในราคาที่สูง
- องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นทำสัญญาเช่ารถไปสัมมนาและดูงานกับบริษัทซึ่งเป็นของสมาชิกขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นนั่นเอง
- นายกเทศมนตรีและเทศมนตรีขายสินค้าหรือบริการของบริษัทตนเองให้กับเทศบาล

การทำงานหลังเกษียณ (Post-employment)

การทำงานหลังเกษียณ คือ เป็นการไปทำงานหลังออกจากงานเดิม โดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ หรืออิทธิพลจากที่เคยดำรงตำแหน่งมาทำงาน หรือเอาประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง

ตัวอย่างเช่น

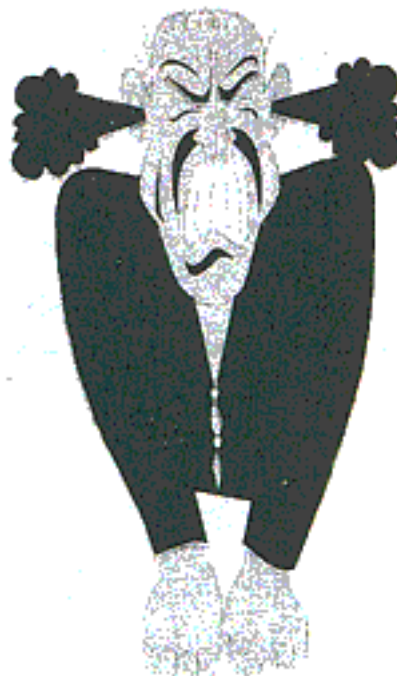
- ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การด้านเวชภัณฑ์และสุขภาพออกจากราชการ ไปทำงานในบริษัทผลิตหรือขายยา
- ผู้บริหารด้านโทรคมนาคม ภายหลังออกไปทำงานเป็นผู้บริหารของบริษัทธุรกิจสื่อสาร
- การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปลดเกษียณแล้ว ใช้อิทธิพลจากที่เคยดำรงตำแหน่งในหน่วยงานรัฐรับเป็นที่ปรึกษาให้บริษัทเอกชนที่ตนเคยติดต่อประสานงาน โดยอ้างว่าจะทำการติดต่อกับหน่วยงานรัฐได้อย่างราบรื่น

การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting)

การทำงานพิเศษ คือ การเป็นที่ปรึกษาและการจ้างงานให้แก่ตนเอง รวมถึงการใช้ตำแหน่งสถานภาพการทำงานสาธารณะ ในการที่จะเข้าไปเป็นนายจ้างของภาคเอกชน หรือเป็นเจ้าของเอง ตลอดจนการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ของรัฐในการทำงานพิเศษภายนอก

ตัวอย่างเช่น

- ผู้ตรวจสอบบัญชีภาครัฐรับงานพิเศษเป็นที่ปรึกษาหรือเป็นผู้ทำบัญชีให้กับบริษัทที่ต้องถูกตรวจสอบ
- เจ้าหน้าที่ของรัฐอาศัยตำแหน่งหน้าที่ทางราชการรับจ้างเป็นที่ปรึกษาโครงการ เพื่อให้บริษัทเอกชนที่ว่าจ้างนั้นเกิดความน่าเชื่อถือกว่าบริษัทคู่แข่ง
- ข้าราชการครูที่สอนไม่เต็มทีในเวลาราชการ และต้องการให้นักเรียนไปเรียนพิเศษกับตนนอกเวลาราชการ

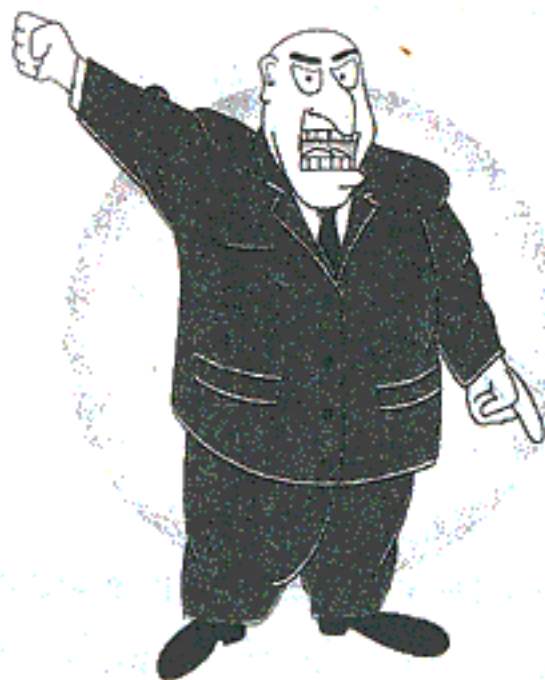

การรั่วข้อมูลภายใน (Inside information)

การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐรู้เห็นในข้อมูลลับของทางการ นำข้อมูลไปเปิดเผยเพื่อรับสิ่งตอบแทนที่เป็นประโยชน์ในรูปของเงินหรือประโยชน์อื่น ๆ หรือนำข้อมูลไปเปิดเผยให้แก่ญาติหรือพวกพ้องและแสวงหาผลประโยชน์จากข้อมูลเหล่านั้น

ตัวอย่างเช่น

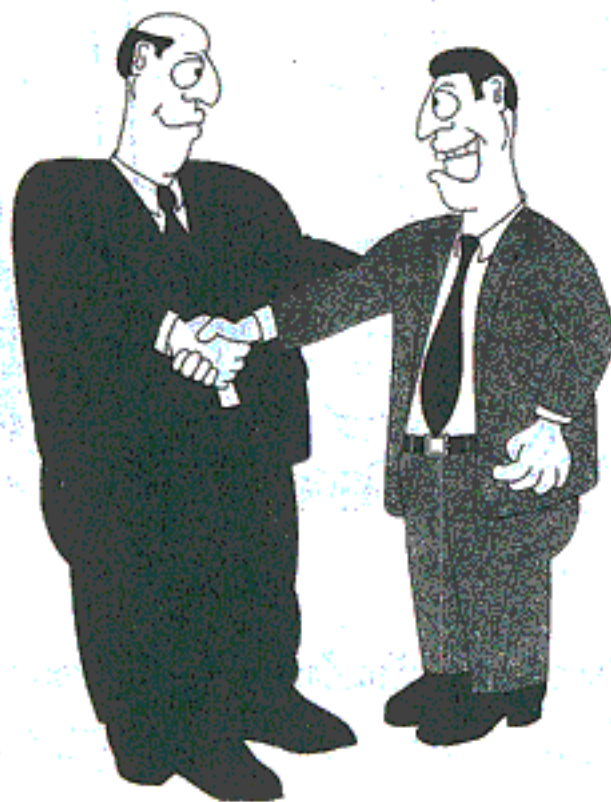
- เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับทราบข้อมูลโครงการตัดถนนเข้าหมู่บ้าน จึงบอกให้ญาติพี่น้องไปซื้อที่ดินบริเวณโครงการดังกล่าวนั้น เพื่อขายให้กับราชการในราคาที่สูงขึ้น
- เจ้าหน้าที่กระทรวงคมนาคมทราบมาตรฐาน (spec) วัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการวางโครงข่ายโทรคมนาคมแล้วให้ข้อมูลกับบริษัทเอกชนที่ตนรู้จัก เพื่อให้ได้เปรียบในการประมูล

การนำโครงการสาธารณะไว้ในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง (Pork Barrelling)

ตัวอย่างเช่น

- การที่นักการเมืองในจังหวัดขอเพิ่มงบประมาณเพื่อนำโครงการตัดถนน สร้างสะพานลงในจังหวัด โดยใช้ชื่อหรือนามสกุลของตนเองเป็นชื่อของสะพาน
- การที่รัฐมนตรีอนุมัติโครงการไปลงในพื้นที่หรือในบ้านเกิดของตนเอง
- การใช้บงาธารณะในการหาเสียง

ตัวอย่างรูปแบบพฤติกรรมความขัดแย้งกัน

ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมที่พบเห็นบ่อย ๆ

- การหาประโยชน์ให้ตนเอง
- การรับผลประโยชน์จากการที่ดำรงตำแหน่งหน้าที่
- การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตน
- การใช้ข้อมูลลับของทางราชการ เพื่อแสวงหาประโยชน์แก่ตนเองและพวกพ้อง
- การรับงานนอกแล้วส่งผลต่อความเสียหายของหน่วยงานที่รับผิดชอบ
- การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่ง และเอื้อประโยชน์ต่อบริษัท
- การให้ของขวัญ ของกำนัล เพื่อหวังความก้าวหน้า
- การช่วยญาติมิตรให้ได้งานอย่างไม่เป็นธรรมในหน่วยงานที่ตนมีอำนาจ
- การซื้อขายตำแหน่ง การจ่ายผลประโยชน์ทั้งที่เป็นตัวเงินและประโยชน์รูปแบบอื่น เพื่อให้ได้มาซึ่งการเลื่อนระดับ ตำแหน่ง หรือความดีความชอบพิเศษ

เมื่อ...พบเห็นและประสบกับปัญหาความขัดแย้งกัน

ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม...จะทำอย่างไร?

● **เกิดขึ้นกับตัวเอง** ให้พิจารณาผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นว่า ส่วนรวมเสียผลประโยชน์หรือไม่ หากส่วนรวมเสียประโยชน์ ท่านก็ควรหลีกเลี่ยง ตัวอย่างเช่น หากท่านเป็นคณะกรรมการพิจารณาจัดจ้างหรือพิจารณาความดีความชอบของบุคคลใกล้ชิด ท่านก็ควรถอนตัวจากการเป็นคณะกรรมการ หรืองดออกเสียง เนื่องจากการตัดสินใจอาจมีผลทำให้การพิจารณาเบี่ยงเบน แต่หากเป็นเพียงคนรู้จักกันธรรมดา ท่านควรประกาศให้ทราบว่าท่านรู้จักกับบุคคลนั้นต่อคณะกรรมการ ทั้งนี้ เพื่อแสดงความบริสุทธิ์ใจของท่านและเพื่อความโปร่งใสด้วย

● **เกิดขึ้นกับผู้ร่วมงานหรือคนใกล้ชิด** ท่านควรให้คำแนะนำด้วยการอธิบายให้เข้าใจถึงกรณีต่าง ๆ และผลหรือโทษของความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งแนะนำวิธีการป้องกันตามที่กล่าวข้างต้น สร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน

๘ หน่วยงานที่ทำงานแข่งกันได้ เมื่อพบเห็นพฤติกรรมความขัดแย้งกัน ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม

- ๖ หน่วยงานที่ต้นสังกัดของผู้กระทำความผิด
- ๖ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
- ๖ ศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย
- ๖ ศาลปกครอง
- ๖ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)
- ๖ มูลนิธิประเทศไทยใสสะอาด
- ๖ สำนักงานกองทุนสื่อประชาสัมพันธ์ (สปต.)
- ๖ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

...มาตรการของรัฐในการป้องกันความขัดแย้งกัน ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม...

จะเห็นได้ว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องเป็นผู้ที่มีจิตสำนึกที่ถูกต้องและจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อส่วนรวมตลอดเวลา พฤติกรรมความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมอาจเกิดขึ้นได้โดยเจตนาหรือไม่เจตนา รัฐจึงต้องมีข้อกำหนดเพื่อป้องกันพฤติกรรมดังกล่าวดังนี้

กำหนดคุณสมบัติพึงประสงค์และคุณสมบัติต้องห้ามของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (Qualification and Disqualification from office) เช่น รัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ต้องไม่ดำรงตำแหน่งทางราชการหรือที่ปรึกษา เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องไม่เป็นกรรมการบริษัท เป็นต้น ดูตัวอย่างในภาคผนวก

การเปิดเผยข้อมูลทรัพย์สิน หนี้สิน และธุรกิจครอบครัวต่อสาธารณะ (Discloser of personal interests) การแจ้งถึงจำนวนหุ้นส่วนหรือธุรกิจส่วนตัวว่ามีอะไรบ้าง เช่น การแจ้งทรัพย์สินส่วนบุคคลเมื่อมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น การแจ้งทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐก่อนและหลังดำรงตำแหน่ง

การกำหนดข้อพึงปฏิบัติ (Code of Conduct) เพื่อเป็นการสร้างกรอบพฤติกรรมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดมั่นในหลักจรรยาบรรณไม่ทำลายความเชื่อมั่นของสังคมหรือก่อให้เกิดวิกฤตศรัทธา

...มาตรการของรัฐในการป้องกันความขัดแย้งกัน ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม...

จะเห็นได้ว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องเป็นผู้ที่มีจิตสำนึกที่ถูกต้องและจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อส่วนรวมตลอดเวลา พฤติกรรมความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมอาจเกิดขึ้นได้โดยเจตนาหรือไม่เจตนา รัฐจึงต้องมีข้อกำหนดเพื่อป้องกันพฤติกรรมดังกล่าวดังนี้

กำหนดคุณสมบัติพึงประสงค์และคุณสมบัติต้องห้ามของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (Qualification and Disqualification from office) เช่น รัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ต้องไม่ดำรงตำแหน่งทางราชการหรือที่ปรึกษา เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องไม่เป็นกรรมการบริษัท เป็นต้น ดูตัวอย่างในภาคผนวก

การเปิดเผยข้อมูลทรัพย์สิน หนี้สิน และธุรกิจครอบครัวต่อสาธารณะ (Discloser of personal interests) การแจ้งถึงจำนวนหุ้นส่วนหรือธุรกิจส่วนตัวว่ามีอะไรบ้าง เช่น การแจ้งทรัพย์สินส่วนบุคคลเมื่อมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น การแจ้งทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐก่อนและหลังดำรงตำแหน่ง

การกำหนดข้อพึงปฏิบัติ (Code of Conduct) เพื่อเป็นการสร้างกรอบพฤติกรรมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดมั่นในหลักจรรยาบรรณไม่ทำลายความเชื่อมั่นของสังคมหรือก่อให้เกิดวิกฤตศรัทธา

ตัวอย่างข้อไม่พึงปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

- เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่พึงรับของตอบแทน (Payments and rewards to members) ที่เป็นเงิน และไม่ใช้ตัวเงินที่มีมูลค่าสูงเกินความเหมาะสม และได้มาโดยมิชอบ
- เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่พึงตัดสินใจในหน้าที่การงาน โดยมีเรื่องของการเงินและการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง (Voting with a pecuniary interests) เช่น การลงคะแนนเสียงของข้าราชการ เพื่อออกกฎหมายหรือกระทำอื่นใดที่มีผลกระทบต่อส่วนรวม
- เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่พึงทำงานในตำแหน่งที่เกี่ยวข้องในภาคธุรกิจ หลังพ้นตำแหน่งหน้าที่ทางราชการ (Post-office employment restrictions) เป็นการป้องกันมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางราชการนำข้อมูลลับภายในหน่วยราชการที่ทราบไปใช้ประโยชน์หลังออกจากตำแหน่งแล้ว และป้องกันการใช้สิทธิพิเศษในการติดต่อกับหน่วยงานราชการ ในฐานะที่เคยดำรงตำแหน่งสำคัญในหน่วยงานราชการมาแล้ว